

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.003/13-4676

25/12/2009

Konu : 7/11001 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 03/12/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17585 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/11001 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı ve Başbakan YardımcısıEk :
BDDK'nun 22/12/2009 tarih ve
22976 sayılı yazısı ve eki. (3 sayfa)DAĞITIM:
Gereği:
TBMM BaşkanlığınaBilgi:
Başbakanlığa

S Ü R E L İ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Kurul İşleri ve Kararlar Müdürlüğü)

Sayı : BDDK.DHD.KİK.610- 22376
Konu : Soru önergesi

22 Aralık 2009

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA (Sayın Ali BABACAN)

İlgi: 07.12.2009 tarih ve B.02.0.003-(13)/4445 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'in Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 11001 sayılı soru önergesinde yer alan hususlardan Kurumumuzu ilgilendirenlerle ilişkin cevabımız ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Tefik BİLGİN
Başkan

EK: 1 (2 sayfa)

Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	23.12.2009
Sayı	4676

Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'in 11001 Sayılı Önergesi:

Soru 1) Bankaların "Hesap İşletim Ücreti" adı altında, vadeli ve vadesiz hesaplardan aldıkları para miktarları ne kadardır? Bu para miktarı hangi kriterlere göre belirlenmektedir?

Soru 2) Kamu ve özel bankaların, vadeli ve vadesiz hesap müşterilerinden aldığı "Hesap İşletim Ücreti"nin bankalara getirdiği yıllık gelir miktarı ne kadardır?

Cevap 1, 2) Bilindiği üzere, hesap işletim ücreti, vadesiz hesap açılması ve bu hesabın kullanım süresi içinde bankalar tarafından sağlanan operasyonel faaliyetler ile bu faaliyetlere ilişkin hizmetlerin finansmanı amacıyla hesap sahiplerinden alınan bedeli ifade etmektedir.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun 144 üncü maddesi "*Bakanlar Kurulu, bankaların ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde uygulanacak azami faiz oranlarını, katılma hesaplarında kâr ve zarara katılma oranlarını, özel cari hesaplar dâhil bu maddede belirtilen işlemlerde sağlanacak diğer menfaatlerin nitelikleri ile azamî miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya yetkilidir. Bakanlar Kurulu, bu yetkilerini Merkez Bankasına devredebilir.*" hükmünü amirdir.

Bakanlar Kurulunun 22.11.2006 tarihli ve 26354 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/11188 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Özel Cari Hesaplar Dahil Bu İşlemlerde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Kararının 4 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında ise "*Bankaların kredi işlemlerinde sağlayacakları faiz dışındaki diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelikleri ile azami miktar ya da oranları, bunların kısmen veya tamamen serbest bırakılması Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla yayımlanacak tebliğlerle düzenlenir.*" hükmü yer almaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının 09.12.2006 tarihli ve 26371 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/1 sıra nolu Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğinin 4 üncü maddesi uyarınca bankalar, reeskont kaynaklı krediler dışındaki kredilere uygulanacak faiz oranları ile faiz dışında sağlanacak diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların niteliklerini ve sınırlarını serbestçe belirleyebilmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlar Kurulunun 09.06.2006 tarihli ve 2006/10681 sayılı kararıyla kabul edilen ve 17.07.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Bankalar Birliği Statüsünün 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının (n) bendinde; "*İlgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankaların, müşterilerine sundukları hizmetler karşılığında tahsil edecekleri komisyon, ücret ve masrafların, açtıkları krediler ve bunlarla ilgili diğer işlemler için uygulayacakları kredi faiz oranları, komisyon ve ücretler ile mudilerine ödeyecekleri mevduat faizlerinin azami oran ve sınırlarının tespitine ilişkin olarak üye bankalara yönelik tavsiye kararları almak.*" Birliğin amaç, görev ve yetkileri arasında sayılmış bulunmaktadır.

Soru 3) Hesap Kesim Ücreti'nin kanuni dayanağı nedir? Bankalar müşterilerinin aleyhine tek taraflı sözleşme imzalatma yetkisine sahip midir?

Cevap 3) Mevduat ve katılım fonu hesaplarından tahsil edilen "hesap kesim ücretleri" ile bankalar ve müşterileri arasında düzenlenecek sözleşmelerin kurulması aşamasına ilişkin hususların, somut olayın özelliklerine göre sözleşme serbestliği ilkesi ve özel hukuk kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından yürürlüğe konulan "Bankalar ile Bireysel Müşterileri Arasında İmzalanacak Sözleşmelerin Şekil ve İçeriğinde Yer Alması Gereken Asgari Hususlar ile Sözleşmelerin Uygulanacağı İşlemlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" gereği, mevduat veya katılım fonu sözleşmelerinde mevduat ve katılım fonu kabulü dolayısıyla ödenmesi gereken ücret, komisyon, masraf, vergi, resim, harç, fon vb. parasal yükümlülüklerin kim tarafından ödeneceği belirtilmek zorunda olduğundan, akdedilen sözleşmelerde yer alan hükümlere istinaden müşterilerden çeşitli masrafların tahsil edilebilmesi mümkün olmaktadır.

Soru 4) Herhangi bir bankanın, banka hesap sahibinin bilgisi dışında hesabından para çekebilmesi mümkün müdür? Bankalar hangi durumlarda hesap sahibinin bilgisi ve imzalı onayı dışında hesabından para çekebilir?

Cevap 4) 5411 sayılı Kanunun "Mevduatın ve katılım fonunun çekilmesi" başlıklı 61 inci maddesi hükmü gereği, 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun rehinlere ve hapis hakkına, 818 sayılı Borçlar Kanununun alacağın devir ve temlikine, takasa dair hükümleri ile diğer kanunların verdiği yetkiler ve koyduğu yükümlülükler saklı kalmak şartıyla mevduat ve katılım fonu sahiplerine ödenmesi gereken tutarları geri alma hakları hiçbir suretle sınırlandırılmamaktadır. Ancak mevduat veya katılma hesabı sahipleri ile kredi kuruluşları arasında vade ve ihbar süresi hakkında kararlaştırılan şartlar saklıdır.

Diğer taraftan, 5411 sayılı Kanunun 151 inci maddesinde; yukarıda belirtilen 61 inci madde hükmüne aykırı davranışların altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları hükme bağlanmıştır.